

İş Listesi

Nureddin Yıldız'ın 08.01.2012 tarihli (159.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli dostlar,

Bir Müslüman, ramazan günü oruç tutmak yerine bir koç alıp Allah rızası için kurban kesse, başka bir Müslüman da kurban bayramı gününde Allah rızası için sahura kalkıp oruç tutsa; bu iki işin Allah'ın emirlerinden birer emir olduklarında şüphe bulunmamakla beraber, iş sahipleri Allah rızası için bir iş yapmış olurlar mı? Cevap: Hayır.

Ramazan günü kurban kesmek diye bir ibadet yoktur ve kurban bayramında oruç tutmak haramdır. İbadet, zamanında ve yerinde olmakla beraber uygun yapıldığında ibadettir. Zamanlaması ve mekânı uygun olmayan işlerin bizim için değerli olabilir ama Allah katında ibadet değeri yoktur. Ramazan orucu otuz gündür, ramazandan sonra yüz otuz gün bile tutulsa o oruç hiçbir şekilde ramazan orucunun yerini tutmaz. Kurban da kurban bayramının üç gününde kesildiğinde kurbandır, sonra olsa olsa et ziyafeti olur.

Bir inşaat yapılırken neler lazımdır? Tuğla, demir, kum, çakıl, beton... bunların hepsini bir kamyon kasasına doldurup inşaat arazisine yığıldığımızda o yığın ev olur mu? Ya da bir kadın fasulye pişireceği zaman lazım olan malzemeyi tedarik etse, hepsini bir tencereye yığıp kapağını da kapatsa, bir saat sonra o tencereden fasulye yemeği alabilir mi? Yoksa aşamalandırarak, sırayla mı yapılıyor bütün bu işler?

Müslümanlık, Allah'ın emirleri ve yasakları, Allah'ın istediği zamanda ve gösterdiği yerde, onun istediği şekilde yapıldığı zaman Müslümanlıktır. Yılın bir günü kafaya koyup Arafat'ta hiç oturmadan ayakta dursa insan, vakfe yapmış olmaz, onun adı enayiliktir. Ama kurban bayramından önceki arefe günü on dakika ayakta dursa haccetmiş olur. Zamanında, mekânında yapıldığı zaman ibadettir, kulluktur. Müslümanlık adına ne biliyorsak hepsi için geçerli bir kuraldır bu.

Müslüman, zamansız ve mekânsız iş yaptığı zaman sevap kazanmak bir kenara, günah işlemiş bile olabilir. En büyük ibadet dahi suç hâline gelebilir. Bu cümleye dikkat ediniz: En büyük ibadet dahi suç hâline gelebilir.

Mesela Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem İslam'ı tarif ederken, "İslam'ın en üst katında namaz vardır, o katın üzerinde de çatı gibi cihat vardır" buyurmaktadır. Cihadın bu fonksiyonu üstlenme nedeni bütün diğer ibadetleri koruyan görevde olmasındandır. Öyleyse Allah'ın nazarında cihattan daha büyük ibadet yoktur. Cihadın tarifi de elbette silah alıp savaşmaktan ibaret değildir, ayrı konu.

Cihadın Allah nazarındaki bu en büyük konumuna rağmen bir de şu hadisenin anlattığına bakınız: Peygamber aleyhissalatu vesselam ordusunu hazırlamış, son denetlemeleri yapmaktadır. Biraz sonra hareket edilecek ve Allah için cihada, kılıç sallayıp şehit olmaya gidilecektir. Bir askerine nereden geldiğini sorup kim olduğuyla ilgili cevabı aldıktan sonra ona, "annen-baban hayatta mı?" diye sormuş. Sahabi de yaşlı ana-babası olduğunu, onların hizmetini gördüğünü ama cihat hareketini duyunca hemen çıkıp geldiğini üstelik ana-babasının da arkasından ağladığını anlatmış.

Peygamber aleyhisselam ona, "dön, ağlattığın gibi güldür onları, senin cihadın budur" buyurmuş. Yani en büyük ibadet olan cihat, bu durumda o adam için bir nevi suç hâline gelmiş ve önceliğini kaybetmiş, zamansız-yersiz uygulamadan dolayı. Demek ki ana-baba ağlarken apartman yapılmaz, onlar düşkün hâldeyken umreye gidilmez. Umre büyük ibadet olabilir ama ana duası bin umreden daha büyük ibadettir. On sekiz yaşındaki çakı gibi delikanlıyı internet ağlarına takılmış hâlde bırakıp umreye gidilmez. Hac bile farz olduğu hâlde ertelenebilir.

İlim, Allah'ın emrettiği öyle büyük bir ibadettir ki Peygamber aleyhisselama "oku" emri bir mağaradayken, dağ şartlarında indirilmiştir. Kur'an'ımız ilmi ve okumayı böyle üstün tutar. Ümmetimiz değil okullarda-üniversitelerde, dağ şartlarında bile okumayı telkin etmiş bir dinin müntesibidir. Dolayısıyla alfabesinden doktorasına kadar hiçbir ilmî derecenin önemini ümmetimize 'öğretmeye' kalkışmak başka milletlerin kârı değildir.

Bu yüksek mevkiye rağmen, bir Müslüman'ın ilmi ve diploması namusundan, iffetinden değerli olmadığındandır ki namusu tehlikeye atılıp kız çocuğu başka şehre 'okumak' için gönderilmez. Böylesi olsa olsa zamanında, mekânında ve uygun şartlarda yapılmayan bir iş olur. Bu ilmi önemsiz gördüğümüzden değil namusu ne kadar önemli gördüğümüzden ileri gelir. 'Namussuz âlim' hiçbir işe yaramaz. Âlim namusu temsil eder ve ilim yeryüzünde iffetin aziz olması için vardır. Şayet ilim, gençlerin anasız-babasız ve ahlak olmayan yerlerde bir şey öğrenmesine deniyor, bir eğitim müessesesine girdikten sonra ebeveynini köylü diye takmayan, onlara sormayan bir düzeye getiriyorsa genci, cahilliği başımıza taç eder de o 'bilgi' peşinden koşmayız.

Çünkü diplomanın âlâsını, uluslararası ödülleri almış ve toplamış biri aynı zamanda ana bedduası da almışsa ümmet-i Muhammed'in böyle bir zihniyetle ünsiyeti yoktur. **Ümmet-i Muhammed'in herhangi bir ferdi eteği yamalı, doğru düzgün takma dışı bile olmayan, kaşığı elinde tutamayan ve torunlarının eğrendiği anasının "Allah senden razı olsun" cümlesini bütün kâinatta elde edilebilecek en büyük diplomaya bin kere tercih etmediği sürece Allah'ın rızasını kazanamaz. Ümmetimiz böyle bir ümmettir.**

Rabbimiz farz-vacip-sünnet-müstehap sıralamasını boşuna önümüze koymamıştır. Bunda düşünülecek bir hikmet vardır. Sünneti farz yerine koymak ya da sıralamada kendimizce önemli-öncelikli listesi belirlemek sapıklıktır. Öğle namazının dört rekât farzı yerine dört yüz rekât sünnet kılmak o dört rekâtı karşılamaz. Akıl bunu kabul etmez. Buradan yola çıkarak mesela sakalı Müslümanlığın bizatihi kendisi olarak göstermek de mümkün değildir. Sakalına rağmen hâlâ faizden el etek çekmeyen biri o sakalıyla Allah'ı kandıramaz. Zira sakal İslam demek değildir; erkeklığın doğaldır ve Müslüman da fitratı bozulmamış olduğundan sakallıdır. Sırf lütfedip sakal bıraktığı için hiç kimseye faiz helal oluvermez. Sakalı beş santim daha uzun olan birine, "senin bu kadar sakalın boşuna değil herhâlde, sen sabah namazına kalkmadan da olur" denebilir mi? Denemez. Yani sakal, diğer emirler-işler yerine oturtulamaz.

Allah'ın dinini oturttuğu yapının bir planı vardır ve her mümin bu yapıyı dikkate alarak kendi tuğlalarını dizecektir. Herkes kendi istediğine göre bir köşeden tutarak dini ihya etmiş olamaz. Her taş yerine oturtulacaktır. Oruç, hac, cihat, ilim tahsili... yerlerine oturtulacaklar ve illa bütün hâlinde, zamanında ve uygun şekilde yaşanacaklardır. Bu olmadıkça Allah Teâlâ'nın cennet vaadi karşılık bulamaz. 'Herkes yapabildiğini' şeklinde bir formülle iş yürümez. Böyle olursa sabahtan akşama kadar misvak kullanmak haricinde iş yapmayı istemeyen birini yatsı namazından muaf mı tutacağız? Hayır. Parça, asla bütün değildir.

Dinimizi, hoşumuza giden taraflarından tutup hoşumuza gitmeyen taraflarını ambara kaldırarak keyfî bir anlayışla yaşayamayız. Bir anne-baba, Allah'ın ana-babaya itaatle ilgili ayetlerini ve Resûlullah aleyhisselamın hadislerini öne sürüp evladından itaat beklentisini dillendirerek onu harama teşvik ederse bunun adına zındıklık denir. Zındıklık, İslam'ın içinde İslam'ın forsunu kullanmak ama kendi putlarını canlı tutmaktır.

Yahut erkeklerin hanımlarına karşı "Allah size kocanıza itaati emretmiyor mu?" şeklinde argümanlar ileri sürmeleri ama önce erkeklik vazifelerinin tamam olup olmadıklarının bile tam ispatının yapılamamış olması gibi çelişkiler bu konunun örneklerindedir. Allah'ın itaati emrettiği erkek hakkıyla olunmuş mudur, üzerine düşen vazifeler yerine getirilmiş midir ki itaat beklenebilsin.

Hiç kimse İslam'ı zevklerine, kliğine ve arkadaş grubunun anlayışlarına göre yönlendiremez. Bunu kimse beceremeyecektir. Bir grup cahil, Hıristiyanlığı bu hâle getirmiş ve hahamlar da Yahudiliği kendi zevklerinin şekillendirdiği bir kalıba sokmuşlardır. Fakat ümmetimiz içinde kıyamet gününe kadar bir taife-i mansure yani hakkı tutan ve Resûlullah'ın yolundan taviz vermeyi canları pahasına kabul etmeyen bir grup muhakkak bulunacaktır. Peygamber aleyhisselam böyle söylemektedir.

Dinimiz kıyamet şafağına kadar ayakta kalacak, temelleri asla sarsılmayacaktır. Dinimiz hayatın her konusunu işleyip şekillendirecek kapasitededir. Birtakım insanlar bu ağırlığı kaldıramayarak yalpalayabilir, ashab-ı kiramin tamamını alacak kadar geniş yüreğe sahip olmayabilir, yalnızca Ali radiyallahu anhu sevecek bir gönülle yol almaya çalışabilirler. Hâlbuki Allah, kullarından iman eden milyarlarca müminin girebileceği genişlikte kalpler istemektedir. Bizim köy mantığımız ve yöresel anlayışımızla İslam'ı daraltmamız mümkün değildir.

Önemli bir kuralı vurgulamalıyız. İslam'ın şüphesiz ki her kaidesi önemlidir. Allah Teâlâ hangi bir şeyi emretmişse biz elbette onu başka bir kaideyle değiştiremeyiz. Ne emretmişse doğrudur, güzeldir ve uygundur. Fakat müminler olarak biz her şeyi yerli yerine oturtmak zorundayız. Misali şöyle verebiliriz: Üç kere cuma namazı kılmayan birinin kendine Müslümanlar'inkinden başka yeni bir mezarlık seçmesi gerektiğini biliriz. Böyle birinin kalbinin mühürlendiği dinimizin hükümleri arasında olan bir kanundur.

Cuma namazı bu kadar mühim, böyle elzemdir. Tam hutbe okunmuş, cuma namazına durulacağını varsayalım. O esnada da caminin hemen önünde bir trafik kazası olduğunu ya da karşıda bir binanın tutuştuğunu görelim. Ne yapacağız? "Hocam çabuk kıl, bina yanıyor!" mu diyeceğiz? Hayır. İslam pratik dindir, köhne papazların oluşturduğu Hıristiyanlık gibi değildir. O sırada hoca da sarığını kaptığı gibi bütün cemaat hemen yardıma koşar, cuma namazı bırakılıp insanlar kurtarılır. Bina söndürülür, dönüp namaz kılınır. Her şey yerinde, zamanında ve uygun kalıbıyla önemlidir. Cuma namazı onca önemine rağmen, karşıdaki bina yanarken ilk sıradaki önemini kaybedebilir. İnsanlığı körelterek veya insanlığın olmadığı bir yerde insanüstü güçlerle yaşanacak bir dinimiz yoktur.

Hayır işleneceği zaman da bu öncelik mantalitemiz geçerlidir. Müslüman, hayır u hasenat işlerine bu gözle bakar ve insanlığa en faydalı olan hayır işini göz önünde ilk sıraya alır. Afrika'ya bin tane Mushaf mı götürüyüm bin kutu bisküvi mi? Ne zaman sorusu burada önceliğimizi belirlemek konusunda önem kazanır. Afrika'da açlık var. O zaman bin kutu bisküvi götürürüz. Açlık yoksa ve misyonerler İncil götürüyorlarsa o zaman bin Mushaf seçeneğini değerlendiririz. Böylece zamanında ve mekânında, uygun işi yaparız.

Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'inde, "siz değişmedikçe sizin başınızdaki sistemi değiştirmem" mealinde bir hüküm buyurmaktadır. Yani Ömer'e layık olduğu sürece Ömer gibi bir halife başımızda durmaya devam eder. Ama onun dışında birine layık olduğu zaman da o başımızda durmaz, Allah onu tutmaz. O zaman ona yazık olur. Ömer isteniyorsa Ömerlik adam olmak gerekir.

Bu bize neyi gösteriyor? Demek ki biz strateji olarak Allah'ın iyi bir yönetimi başımıza getireceği türde insanlar olmak için çalışmalıyız. Faizden taviz vermeyip üstelik kredi fırsatına herkesten önce koşan kişiler olduğu ve bundan dönülmediği sürece "başımıza Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali radiyallahu anhüm gibi halifeler ver ya Rabbi" diye dua etmek beyhudedir. Bu duanın ne değeri olur? Buz gibi havada atlele dolaşan birinin öksürük şurubu içmesi gibidir.

İslam devleti istiyorsan önce senin evin İslam devleti olacak, evler İslamlaşacak, ardından Allah kalanı kolaylaştıracaktır. Eve gelince kapitalist ev, adeta Roma İmparatorluğu'nun minyatürü gibi görkem ama "devlet adamları niye öyle böyle..." Evini öyle dayayıp döşeyen biri devlet adamı olsa neler yapardı, eleştirmeden önce bunu düşünmek yok tabii...

Rabbimiz İslam'ı, bizim istediğimiz gibi değil onun istediği gibi yaşamamızı emretmiştir. Önce biz kendimizde değişiklik azmi göstereceğiz, Allah Teâlâ da lütfedecek ve istediğimiz, kendisinin de razı olduğu bir sistemi başımıza getirecektir. Sonra da Allah'ın lütfettiği o sistemin altında yaşayanlar olarak biz değişmeyeceğiz ki Allah onu elimizden almasın, değiştirmesin. Allah kimseye muhtaç değildir. Dinimiz kendi kurallarıyla yaşandığı zaman din olur. Bir sürü çelişkiye düşüp üstüne bir de bedelini İslam'ımıza ödetmek ne makbul ne mantıklı iş değildir.

Hata İslam'a mal olamaz. O hata, Medine'nin dışında başka merkezleri örnek alırken başlamıştır zaten. Yaşamamız gereken İslam, Medine'de ashab-ı kirama öğretilen İslam'dır. Bu da dinimizin bütün zamanların dini olup bütün zamanlara uyarlanabilecek sistemi içerdiğini gösterir. Yukarıdaki cuma namazı örneğimiz bu bakımdan ibret verici görülmelidir.

İslam'ın işlerimize getirdiği sıralamada namus, elimize geçebilecek bütün mallardan daha kıymetli addedilir. Bizim tavırlarımıza gelinceyse bu sıralamada esneklik gösterdiğimiz müşahede edilebiliyor. Dinimizin önce farzlar, sonra vacipler ve en son nafiler şeklinde buyurduğu sıralamada nafileri öne geçirip kendi hayatımızda kafamıza göre bir önemliler sıralaması gözettığımız olabiliyor. Bu sefer ters trafikte yol almaya çalıştığımızdan din ve dünya işlerimiz karmakarışık oluyor.

Mesela nafileri abartmak bu durumun tipik bir örneği olmuştur. Bir müminin nafile ibadetler üzerinde yoğunlaşması ancak farzları yerine getirdiği, çoluk çocuğuna karşı da sorumluluklarını ifa ettiği zaman mümkün olabilir. Bu zorunlu zemini gerçekleştirdikten sonra artık her gün yüz rekât nafile, beş yüz rekât da kaza namazı kılsa mesele olmaz; ama çocuklarını, her köşesi fisk u fücür ile dolu ve büyüklerin bile iffet ve imanını korumakta zorlandığı bir toplumda büyüttüğü ve türlü mikrop kapmasının çok kolay olduğu bir okulda başıboş bırakıp nafile ibadetlere kendini salıvermek yanılıdır. Hâlbuki bu misalde babanın en büyük nafilesi çocuğunu okuldan artan zamanlarda dezenfekte etmek olmalıdır.

Hayatımızdaki öncelikliler sıralamasının değişiklik göstermesindeki nebevî hikmet şuradan da anlaşılır ki sahabeler huzuruna geldiklerinde Peygamber aleyhisselama, "en hayırlı iş hangisidir?" diye sorarlar, "*vaktinde kılınan namazdır*" cevabını verir. Başkası gelip aynı soruyu sorduğunda bu sefer aynı cevabı vermez, "*cihattır*" buyurur. Biri geliyor ve en güzel Müslümanlığın hangisi olduğunu soruyor. Aynı Peygamber, aynı mescitte, aynı soruya bir gün "*kimseye zararı dokunmayan biri olmalısın*", başka bir günse "*tanıdığın-tanımadığın her Müslüman'a selam ver*" cevabını veriyor.

Aynı soruya verilen farklı cevaplara bakılırsa Peygamber aleyhisselamın sözlerinde çelişki mi var olduğunu söyleyeceğiz? Üstelik "kimseye zararı dokunmamak" bir iş midir? Buradan anlaşılır ki Efendimiz aleyhisselam, karşısındaki kişinin ne eksikliği olduğunu görüp ona göre cevap vermektedir. Biri mescide girdiğinde en öne safa geçebilmek için önüne çıkan herkesi dozer gibi ezip ilerler, balık istifi gibi atar ve huzura gelip "en güzel Müslümanlık" sorusu sorarsa ona ne cihat ne namaz cevabı vermiyor, zaten namaz kılmak için mescide gelmiş biri olduğunu biliyor ve "kimseye zararı dokunmayan biri olmalısın" diyerek onun ihtiyaç duyduğu tedaviyi veriyor.

Buradan şu sonuca varırız ki bizler de "rahmetli ecdadımız bunu yapardı" deyip bir işi körü körüne ön plana çıkaramayız; zira rahmetli ecdadımızın devrinde ne internet ne medya ne alenî fisk u fücür vardı. Birini gördüklerinde kafasında sarığı-takkesi-başlığı yoksa gâvur bile denebiliyordu. Şimdi böyle bir atmosfer olmadığı gibi şartlar da o kadar rahat değil. Artık kimse ordularla ülke işgal etme zahmetine katlanmıyor, işgal kablosuz dalgalarla geliyor.

Öyleyse bu devir Müslümanlar'ın iman koruma devridir ve öncelikli tedbirler bu yönde alınmak zorundadır. Ardından iffet ve namus ile ilgili olanlar gelecek, sağlıklı hayat için ve helal kazanç konularında olanlar da sonra gelecektir. Ardından nesil yatırımı gelecektir ki kalabalık bir ümmet olma hedefimiz gerçekleşsinsin. Bu sıralama kendi devrimize göre yapılmalı ve nerede-ne zaman-ne

lazımsa onun peşinde koşulmalıdır ki Medine’de ashab-ı kiramın öğrenip yaşadığı İslam’ı yaşamış olalım.

Aksi takdirde bugün yaşamakta olduğumuz gibi herkes kendi tuttuğu yerden dini çeker, dinin o olduğunu söyler ama yalnızca bir kısmını tuttuğu İslam’ın, İslam’a ait her şey olduğunu zanneder. İslam sadece kendi gibidir ve kendi standartlarında yaşanır, kimsenin kendi seviyesinde özel bir standardı yoktur.

Çekirdeği bırakılıp kılıfı ve kabuğu ile oyalandığımız bir İslam, İslam diye kendi zevklerimizi yaşarız ve bunun da götüreceği yer anca helakimiz olur. Evde uyguladığı şiddet, kabalık ve sertlik yüzünden çocukları ve hanımı İslam’dan soğur ama tavrın sahibi “Allah için” yaptığında diretir. O kendine göre “İslam’a hizmet için” yapmıştır her yaptığını.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.